

novi zakon o morskome ribarstvu slovenije

Dr Lucijan KOS
ZAGREB

Kako su novi Ustav SR Slovenije iz 1974. god., a naročito njihovi Ustavni zakoni za provođenje u djelo tih Ustava propisali da se s tim Ustavima mora uskladiti niz saveznih i republičkih zakona, a između ostalih, i Osnovni zakon o morskome ribarstvu (Sl. l. SFRJ, br. 10 i 35/65, 7/71), kao i (dopunski) republički Zakon o morskome ribarstvu (Ur. l. SRS, št. 34/67), to je i donijet u SR Sloveniji novi ZAKON O MORSKEM RIBARSTVU (Ur. l. SRS, št. 25/76), objavljen 28. X o. g. sa stupanjem na snagu dana 5. XI 1976. godine.

Morsko ribarstvo po ovom Zakonu obuhvaća lov, gajenje i zaštitu riba i drugih životinja u moru, kao i vađenje morskog bilja, a morski ribolov obuhvaća lov riba, rakova i glavonožaca. Ribe, morske životinje i morsko bilje su društveno vlasništvo u općoj upotrebi na koje se pravo vlasništva i korištenja stiče zakonom i njegovim provedbenim propisima. Odredbe ovog Zakona odnose se na ribolovno more Slovenije, koje obuhvaća dio obalnog mora SFRJ u granicama SR Slovenije tj. na sjeveru od državne jugoslavenskotalijanske granice (uvala sv. Jernej), a na jugu do ušća rijeke Dragonje u dužini od 24 N/m (44,4 km), u širini od 10 N/m (18,5 km) od obale i u površini od cca 215 km². Granice ribolovnog mora na ušćima rijeka određuju skupštine općina Koper, Izola i Piran na čijem području one utječu u to more. Ribolovno more Slovenije u stvari predstavlja dio jedinstvenog ribolovnog područja Jugoslavije («... ribolovno morje kot za enotno ribolovno območje...»). Ribarstvom smiju se baviti domaće OUR i građani-pojedinci, kao i strani državljani i njihove organizacije u granicama ovlaštenja iz ovog Zakona, odnosno na osnovi međunarodnih sporazuma pod uvjetima, na način i u vrijeme, kako je to propisano. U lukama dozvoljen je ribolov samo uz posebno odobrenje Lučke kapetanije u Kopru, a na ušćima rijeka, u lagunama i na kupalištima uz odobrenje nadležnog općinskog organa uprave.

Morski ribolov je

- privredni u svrhu ostvarivanja dohotka, i
- sportski u svrhu osobne razonode i tjelesne rekreacije.

Privrednim ribolovom smije se baviti OUR koja je registrirana za tu djelatnost, kao i građani koji imaju za to odobrenje, i to pod uvjetima, na način i u vrijeme kako to propisuje republički sekretar za poljoprivredu, šumarstvo i prehranu. S obzirom na vrste ribolova i ribolovna sredstva, privredni ribolov obuhvaća 9 oblika ribolova (ribolov male i velike plave ribe; povlačnim mrežama; jastoga, hlapova i dr.; stajaćim mrežama; parangalima, vršama i sl.; vađenje školjaka i spužava, drugih morskih životinja i morskog bilja za komercijalne svrhe. Odobrenje za privredni ribolov može dobiti naš i strani državljani koji je nastanjeni u Jugoslaviji, a da im je takav ribolov jedino ili glavno zanimanje, i to uz ispunjenje općih uvjeta uz provjerenu stručnu sposobnost od strane nadležnog općinskog organa uprave. Privrednim ribolovom mogu se baviti i oni naši državljani kojima je ribolov sporedno zanimanje, ukoliko ispunjavaju opće uvjete, kao i uvjete koje za njih propiše nadležna općinska skupština uz upotrebu određenih ribolovnih sredstava po njihovoj vrsti i količini. Odobrenja za privredni ribolov izdaju nadležni organi uprave općina, na čijem području podnosioci zahtjeva imaju stalno prebivalište; u ova odobrenja unose se podaci o vrsti i količini ribolovnih sredstava s kojima se ribolov smije obavljati, a o ovim odobrenjima vode se i posebni općinski ribarski registri. Važnost odobrenja za privredni ribolov prestaju smrću i odjavom bavljenja tim ribolovom odnosno korisnika, kao i prestankom

ribolova. Strani državljani i strane organizacije mogu se baviti privrednim ribolovom samo u granicama uvjeta i na način kako je to propisano međunarodnim sporazumom.

Sportskim ribolovom smiju se baviti domaći i strani državljani uz posebno odobrenje koje se izdaje najduže na rok od 1 godine, i to pod uvjetima i na način koje propiše republički sekretar za poljoprivredu, šumarstvo i prehranu. Za takav ribolov s obale pomoću tunja i palica nije potrebno odobrenje, osim ako se ono ne obavlja u lukama, ušćima rijeka, u lagunama i u kupalištima. Za sportski ribolov uz odobrenje plaća se i određena naknada, osim ako je sportski ribolovac član pomorskog sportskog društva u Jugoslaviji, ali za takav ribolov podvodnom puškom i on plaća propisanu naknadu. Visinu naknade za sportski ribolov određuje nadležni općinski organ uprave. Odobrenje za sportski ribolov izdaje nadležni organ općinske uprave na čijem će se području obavljati sportski ribolov, kao i organizacija koja za to bude posebno ovlaštena. Općinske skupštine mogu se dogovoriti da odobrenja izdaju po jednom od njihovih organa uprave ili organizacija, vrijede istovremeno i na području odnosno općine. Članska iskaznica pomorskih sportskih društava za naše i strane državljane koji imaju stalno prebivalište u Jugoslaviji vrijedi za njihove korisnike i kao odobrenje za sportski ribolov, osim za sportski ribolov podvodnom puškom.

Gajenjem i lovom riba i drugih morskih životinja, vađenjem spužava, koralja i drugog morskog bilja mogu se baviti OUR koje su za tu djelatnost registrirane, kao i građani uz posebno odobrenje. Skupština općine određuje područja na kojima se mogu podizati naprave za gajenje i lov riba i drugih morskih životinja, a ako se takva područja nalaze na teritoriju više općina, tada ova područja određuju njihove skupštine sporazumno, ali u svakom slučaju uz prethodno mišljenje nadležne lučke kapetanije u Kopru, sanitarne i ribarske inspekcije. Općinska skupština može dati takvo područje na korištenje i putem javnog natječaja najpovoljnijem korisniku sa kojim sklapa ugovor o uvjetima i mjerama za unapređenje ribarstva, a njen nadležni organ uprave može na određeno vrijeme i s određenim sredstvima izdati odobrenje privrednim ribarima da mogu na takvim područjima, ukoliko nisu data na iskorištavanje određenim korisnicima, izvoljavati školjkaše (oštrige, dagnje, prstaci i sl.).

U cilju zaštite ribljeg fonda i njegovog normalnog priraštaja, zabranjeno je loviti riblju mlad, nedorasle ribe i druge morske životinje, ali nadležni općinski organ uprave može to dozvoliti u svrhu pojačanog gajenja ili naseljavanja riba i drugih morskih životinja na novim područjima. U cilju što efikasnije zaštite riba i drugih morskih životinja, te unapređenja ribarstva, republički sekretar za poljoprivredu, šumarstvo i prehranu određuje lovostaj riba i drugih morskih životinja, propisuje veličine oka na mrežama, kao i veličinu ekonomskih riba i drugih morskih životinja iznad koje se smiju loviti i stavljati u promet, a općinska skupština može ograničiti ili zabraniti upotrebu pojedinih vrsta mreža ili drugih sredstava za ribolov u pojasu od 1 N/m od obale. Nadalje, zabranjeno je

- loviti ribu i druge morske životinje i iste stavljati u promet, eksplozivnim ili kemijskim sredstvima, kao i sredstvima za plašenje riba i drugih morskih životinja,
- držati u čamcu ili u ribarskom brodu, nositi uz obalu eksplozivna ili kemijska sredstva za lov ribe i drugih morskih životinja, a bez odobrenja i ronilački aparat i podvodnu pušku,
- puštati ili bacati u more tekuće ili krute otpatke proizvodnje ili prerade, te druge tvari koje uništavaju ribe i druge morske životinje,
- upotrebljavati u ribolovu — privrednom i sport-

skom ronilačke aparate, koji omogućavaju disanje pod morskom površinom, osim ronilačkih maski na cijev za disanje.

U privrednom ribolovu zabranjena je upotreba podvodne puške, a u sportskom ribolovu samo noću i u zimskom razdoblju, osim za vrijeme održavanja međunarodnih sportskih natjecanja, organiziranih od strane stručnih saveza ribolovnih društava.

U svrhu što većeg razmnožavanja riba i drugih morskih životinja utvrđuju se i ribolovni rezervati u kojima je zabranjeno loviti ribe i druge morske životinje bez prethodnog odobrenja nadležnog općinskog organa uprave. Ovi rezervati su određeni dije-
lovi obalnog mora (zaljevi, ušća rijeka, lagune, uvale i sl.), smješteni do 1 N/m od obale, pogodni za gaje-
nje i razmnožavanje riba i drugih morskih životinja. Ribolovnim rezervatima proglašuju se

- unutrašnji dio Portoroškog zaljeva sa pripadajućim lagunama,
- obalno more oko Strunjanskog poluotoka,
- unutrašnji dio Strunjanskog zaljeva sa pripada-
jućom lagunom, a nadležne općinske skupštine od-
ređuju granice tih rezervata i način ribolova u
njima.

Znanstvene organizacije koje se bave znanstveno-
istraživačkim radom iz oblasti morskog ribarstva
mogu se bez ograničenja baviti tom djelatnošću, ali
samo u okviru svojih programa. Za sve mjere ograni-
čenja ili zabrana ribolova, organi uprave društveno-
političkih zajednica obavezni su pribaviti prethod-
na stručna mišljenja od ovih znanstvenih organiza-
cija.

Nadzor nad provođenjem odredaba ovog Zakona
i njegovih provedbenih propisa vrše općinski ribarski
inspektori, uključujući i republičkog ribarskog in-
spektora u Republičkom sekretarijatu za poljopriv-
redu, šumarstvo i prehranu. Općinske skupštine mogu
organizirati i međuopćinsku ribarsku inspekciju. Op-
ćinski ribarski inspektor uz suradnju sa Stanicom
narodne milicije i Lučke kapetanije u Kopru ovla-
šten je da

- pregledava brodove, brodske dokumente, čamce i
druga sredstva s kojima se obavlja morsko ribar-
stvo, odobrenja za ribolov i članske iskaznice po-
morskih ribolovnih društava,
- pregledava objekte, poslovne prostorije i knjige
OUR i građana koji se bave morskim ribarstvom
ili stavljaју u promet ribe i druge morske živo-
tinje,
- privremeno do konačne odluke nadležnog organa,
oduzima odobrenja za ribolov, članske iskaznice,
ulov, sredstva, opremu i brod za morski ribolov,
ako postoji opravdana sumnja da je počinitelj iz-
vršio krivično djelo, privredni prijestup, prekršaj
morskog ribarstva,
- poduzima i druge mjere i radnje za koje je posebno
ovlašten.

Za provedbu odredaba ovog Zakona, počinitelj se
kažnjava, i to

— OUR i druga pravna osoba za privredni prijestup
iz 9 djela novčanom kaznom od 3.000 — 500.000
din, uključujući i pokušaj za 4 veća takva djela,
a njihova odgovorna osoba novčanom kaznom od
500 — 5.000 din,

— OUR i druga pravna osoba za prekršaji iz 4 djela
novčanom kaznom od 500—50.000 din, a njihova
odgovorna osoba novčanom kaznom od 100 — 5.000
din,

— posjednik-korisnik tuđeg ribarskog broda, kojim
neovlašteno vrši privredni ribolov za prekršaj nov-
čanom kaznom od 5.000 —50.000 din uz mogućnost
oduzimanja broda i ostale opreme, kojom je izvršen
prekršaj, a naročito ako je to učinio i u povratu,
drugi ili treći put,

— građani za 16 prekršajnih djela novčanom kaznom
od 50—10.000 din ili zatvorom do 30 dana.

Pri izricanju kazni za privredne prijestupe, pored
novčane kazne, može se izreći i kazna oduzimanja
predmeta kojim je djelo učinjeno, kao i postignuta
korist od takvog nedozvoljenog ribarstva, a odgovor-
noj osobi OUR ili druge pravne osobe može se i za-
braniiti da radi u takvoj organizaciji za vrijeme od
3 godine, a građaninu da se bavi privrednim ribolo-
vom može se oduzeti odobrenje u trajanju do 1 godine.

Republički sekretar za poljoprivredu, šumarstvo
i prehranu dužan je u roku od 3 mjeseca po stupanju
na snagu ovog Zakona tj. do 5. II 1977. god. donijeti
ove provedbene propise, i to

- o privrednom i sportskom ribolovu,
- o gajenju i lovu riba i drugih morskih životinja,
- o načinu vođenja ribarskog registra, a njegovom
obrascu, kao i o obrascu odobrenja za ribolov,
a do donošenja ovih propisa vrijede i dalje via facti
stari takvi propisi (Navodila — o načinu ugotavljanja
strokovne osposobljenosti za gospodarski ribolov, —
o obrascu ribiškega registra in o obrascu dovoljenja
za opravljanje gospodarskega oziroma športnega ri-
bolova — Ur. l. SRS, št. 20/68), iako danom stupanja
na snagu ovog novog Zakona prestaju vrijediti
- republički Zakon o morskem ribištvu iz 1967. god.
(Ur. l. SRS, št. 34/67), i
- Temeljni zakon o morskem ribištvu (Sl. l. SFRJ,
br. 10 i 35/65, 7/71), koji se je do sada u ribolovnom
moru SR Slovenije upotrebljavao kao republički
zakon na osnovi čl. 14 toč. 7 Zak. ...Ur. l. SRS, št.
51/71). Od ovog saveznog Osnovnog zakona ostaju
i dalje na snazi na ovom području samo one odred-
be koje se odnose na organe JNA (granične jedinice),
Lučke kapetanije i Carinarnice u Kopru da i dalje
vrše nadzor s određenim ovlaštenjima nad morskim
ribarstvom, kao i nad stranim ribarskim brodo-
vima.

Donošenjem ovog Zakona, pored takvih zakona
SR Hrvatske i SR Crne Gore, a uskoro i SR Bosne
i Hercegovine (za razmjerno malo područje u povr-
šini od cca 17 km²), dovršena će biti normativna dje-
latnost u reguliranju morskog ribarstva na našem
Jadraniu.

